

prijetno uspava. Pred vojno jih je strah, o drugem pa bolj malo razmišljajo. Če pa razmišljajo, je toliko misli, kolikor glav. Vojna je res krvava šiba božja, ki nas je Bog varuj — ali mogoče je, da našega kmeta doleti še kaj hujšega. Koliko je naše kmečko ljudstvo kot stan, ki ohranja narod in državo, pripravljeno, da samo v strnjenih vrstah stopi na plan in brani svoje svetinje ter odločilno poseže v oblikovanje novega časa? Ali ne kažejo znamenja, da se utegne spet zgoditi tako, kakor v zgodovini: drugi bodo odločali in odločili, kmet bo pa pripognil hrbet in se vdal »v usodo«?

Ne, ni tako! V slovenskem kmetu je v zadnjih letih močno zrastle stanovska zavest; v njem se je začel v težkih dneh komaj minule gospodarske in socialne stiske buditi smisel za skupen nastop. Saj so nam v spominu veliki in sijajni tabori njegove stanovske organizacije Kmečke zveze, kjer je iz ust svojih zastopnikov jasno in glasno pred vso javnostjo izpovedal, da je stare kmečke nesloge in otopelosti konec. Kmečki stan je podčrtal svoja načela, po katerih se bo boril za svojo »staro pravdo«, ki je vedno nova, pa naglasil tudi neomajno voljo, da hoče v javnem življenju imeti svojo tehtno besedo, kadar bo

šlo za njegove stanovske koristi, ki so hkrati tudi koristi naroda in domovine.

Toda na eno stvar bi naši kmečki ljudje ne smeli nikoli pozabiti: da ta enotna volja, ki vse premore, ne sme biti močna samo kadar čutiš nad seboj valptov bič, ampak tudi v boljših dneh. Pred leti je slovenski kmet še živo čutil bolečine od udarcev, ki so mu jih prizadejali nasilniki. Zato je bil odločen in je pokazal neomajno voljo po skupnem nastopu v svoji organizaciji. Čim bolj pa udarci ponehavaajo skeleti, bolj kopni volja po stanovski skupnosti in žrtvi zanjo. Ali ni na mestu danes ta dan velika beseda: »Delajte, dokler je dan; pride noč, ko ne boste mogli...« Ali je spet treba, da bo slovenskega kmeta vzdramil bič, ki bo zapel po njegovem hrbtu?

Bodočnost je negotova za tiste, ki se slepo vdaajo v »usodo« in ki podnevi ne storijo, da bodo varni ponoči. Stan, ki se zaveda svojega poslanstva za narod in skupno domovino in ne drži rok križem, tudi če ni tepen, ampak se resno pripravlja, da si bo svojo bodočnost skoval sam in po svoje, ni treba, da bi se bodočnosti bal! Ljudje kmečke krvi in srca: vkup v močno vrsto, če hočete imeti novi čas tak, kakršnega želite! Žrtve ne bodo zaman, čeprav se vam trenutno zdi, da so. Delajmo, dokler je čas!

Da je

ASPIRIN
originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Oglaš. reg. pod št. št. 7257 od 23. marca 1940.

Po Jugoslaviji

»Nova doba«, JNSarsko celjsko glasilo, izpričuje svoje krščanstvo s trdovratnim nastopanjem zoper katoliške misijone. Stara, dobro preizkušena resnica je, da liberalci nič ne daruje za misijone, saj je njegov žep vedno zaprt za kak dar v svrhe katoliške dobrodelnosti. Liberalna protikršćanska zagrozenost pa s tem ni zadovoljena. Za misijone ne bi smel sploh nihče nič darovati, potem bodo misijoni onemogočeni. In to bi bilo našim laži-svobodnim kristjanom najbolj prav. O priliki letošnje misijonske nedelje smo zabeležili, kako je »Nova doba« nastopila zoper nabiranje darov za misijone. Ker smatra »Nova doba« za potrebno, da svoje »krščansko« prepričanje večkrat manifestira z napadi na misijone, je naša časnikarska dolžnost, da take izlive JNSarskega krščanstva tudi ugotovimo. Tako se ta list v zadnji številki pod naslovom »Miloradi za misijone« obreguje ob sarajevski »Katolički tjeđnik«, ki priporoča jezuitski misijon v indijski Bengaliji, kjer zelo uspešno delujejo, kakor znano, slovenski misijonarji, ter poziva katoličane v naši državi, zlasti Hrvate, da zberejo čim več denarja za misijone. V prilog svojega odklonilnega stališča se »Nova doba«

sklicuje na svojo najvišjo avtoriteto, na »Sokolski glasnik«. Če je hotel »Sokolski glasnik« z odklonitvijo podpore katoliškim misijonom dati izraza svojemu stališču do krščanstva, bi

si lahko prihranil papir, ki se vedno bolj podražuje; saj je to njegovo stališče splošno znano. Svetovati pa bi mu bilo, da se poda na tisto področje, ki mu je bolj domače, da bi nam namreč nekaj več napisal o frimasonstvu.

Proslave ob 140. obletnici rojstva škola Antona Martina Slomškega, združene z občnim zborom Prosvetne zveze

Dne 26. novembra je poteklo 140 let, odkar se je na Slomu pri Ponikvi ob južni železnici rodil Anton Martin Slomšek. On je dal vsebino organizacijam katoliških Slovencev. Zato so mariborske katoliške organizacije počastile spomin 140 letnice njegovega rojstva v znamenju globoke hvaležnosti do moža, ki je in še daje smernice našemu narodnemu, prosvetnemu in kulturnemu delovanju.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

Katoliško dijaštvo na Slomškovem grobu

Na predvečer spomina 140 letnice rojstva velikega slovenskega prebuditelja se je na njegovem grobu zbralo mariborsko srednješolske katoliško dijaštvo, organizirano v »Slovenski dijaški zvezi«, kateremu so se pridružili zastopniki Prosvetne zveze, Podzveze fantovskih odsekov in Slomškove družine. Zbrano mladino je nagovoril g. stolni kanonik dr. Mirt, za njim je pa govoril zastopnik »Slovenske dijaške zveze« akademik Štefan Falež. Po govorih je dijaštvo molilo molitev za Slomškovo beatifikacijo in lepo molitev za domovino. Prisrčne

S padalom obiskuje bolnike. Znano je, da je skakanje s padali v Rusiji tako razširjeno, da ga nekateri smatrajo za narodni ruski šport. Pri vsem tem pa je vendarle verjetno, da se padalo prav malo ali pa sploh ne uporablja kot običajno prometno sredstvo. Tega najmodernejšega, a vendar malo neobičajnega prometnega sredstva se mora posluževati neki kirurg iz Odesa ob Črnem morju. Njegovi bolniki so čisto jako oddaljeni od njegovega bivališča v osamljenih vaseh v prostrani stepi, ki niso zvezane z ostalim svetom s prometnimi zvezami, včasih pa stanujejo tudi kar v posameznih kočah. Da bi prišel do njih, uporablja ta kirurg letalo in padalo. S svojimi zdravniško torbo in ročno lekarno skače iz

Junak divjine

Ameriški roman

21

Roger je uvidel, da Marije ne more preplašiti. Kot ljubimec je za vedno izgubil igro. Po glavi so se mu divje podile razne misli. Kako se naj reši in ukroti Marijo?

Marija je nenadoma slišala odmev korakov. Banditi so se vrnili. Divje so se zakrohotali, ko so zagledali Marijo s samokresom in Rogerja z dvignjenimi rokami.

»Roger, kaj je?« je smehljaje vprašal Nard. »Neprijeten položaj, kajne? Hm, hm! Ptička je nekoliko huda.«

Lopov se je pri tem sklonil in naglo skočil k Mariji. Deklica je zavpila. Nard jo je trdo prijel okrog pasu. Ko je Marija čutila, da jo Nard dviga, je sprožila. Ni zadela, ker ji je Nard spodbil roko navzgor.

Marija je bila brez orožja sredi banditov, ki so se še vedno režali. Smeh je veljal Rogerju, ki je spustil roke in divje gledal Marijo.

»O gotovih stvarih se bova še pomenila, gospodična Marija!« je ježno zasikal. »O, še krotka boš postala, toda takrat bo prepozno!«

Nard je premeril Aspleta. Ta je vrnil pogled. Mirno je zrl v Nardove oči, pri tem pa stiskal ročaj samokresa.

»Kaj se bo zgodilo z dekletom?« je vprašal Nard.

»To je moja stvar!« je odgovoril Roger.

Nard je pogledal Marijo. Njegov obraz je imel divji izraz.

»Ali ste vi ubili Anito, mojo prijateljico?« je zlovesče vprašal.

Prekrižal je roke na prsih, za njim so v polkrogu stali banditi. Prizor je dajal videz sodne razprave.

Marija je stala vzravnan pred debelim drevesom. Bila je blede, toda mirna. Nikdar ni bila lepša ko zdaj — v smrtni nevarnosti. Ko je pogledala Narda, je vzdihnila. To so bile oči zakrinkanega tujca, ki ga je bila srečala. Ni odgovorila.

Asplet, ki je brez prikrivanja polnil svoj veliki samokres, se ji je komaj vidno bližal.

»Ali boste odgovorili?« je zavpil Nard. »Ali pa vam naj jaz razvežem jezik?«

»Jaz nisem streljalec,« je zdaj odgovorila Marija. »Tisto dekle, o katerem vi govorite, je streljalo name.«

»To je laž! Sicer pa je vseeno. Vi ste ubili Anito in konec!«

Marija se je še bolj vzravnanla.

»Jaz je nisem ubila. Sicer pa je smrt zaslužila.«

molitve dijaštva so zaključile himne »Povsod Boga« in »Kristus Kralj«.

Lepo uspel koncert v stolnici in besede Prezvzišenega

Kot ljubitelju pesmi se je Slomšek v čast na predvečer spomina 140 letnice njegovega rojstva vršil v stolnici spominski koncert, ki ga je priredilo pevsko društvo »Maribor«. Stolnica je bila polna poslušalcev, med katerimi sta bila poleg drugih odličnikov tudi prevz. g. škof dr. Tomažič in prevz. g. beograjski nadškof dr. Ujčič. Po končanem ubranem petju je prevz. g. škof dr. Tomažič v kratkih in jedrnatih besedah govoril o Slomšku kot duhovniku, prosvetitelju in narodnemu buditelju. S prevz. g. škofom je potem vsa cerkev molila molitev za blagor domovine in molitev za beatifikacijo Slomškega.

Zastopniki prosvetnih društev na Slomškovem grobu

Na dan spomina 140 letnice rojstva škofa Slomškega so se na Slomškovem grobu zbrali zastopniki prosvetnih društev, včlanjenih v mariborski Prosvetni zvezi. Predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec, rektor visoke bogoslovne šole v Mariboru, je imel najprej kratek nagovor, nakar je v imenu Prosvetne zveze položil na Slomškov grob lep lovorjev venec. V imenu Slomškove družine se je za počastitev zahvalil g. kanonik dr. Mirt, nakar so vsi prisotni molili molitev za Slomškovo beatifikacijo.

Zaključek proslav občni zbor Prosvetne zveze

Po počastitvi in molitvi na Slomškovem grobu se je v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 začel občni zbor Prosvetne zveze. Vodil ga je predsednik dr. Josip Hohnjec, ki je uvodoma pozdravil zastopnika g. škofa prelata g. dr. Cukalo, mariborskega župana dr. A. Juvana, okrajna glavarja dr. Šiško in Eileca ter druge odličnike. Predlagal je vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in brzojavni pozdrav prosvetnemu ministru dr. Antonu Korošču. Po sprejetju brzojavk je občni zbor pozdravil v imenu prevz. g. škofa prelata dr. Cukala, v imenu mesta Maribora župana dr. A. Juvana, v imenu ljubljanske Prosvetne zveze pa ravnatelj Vinko Zor.

Za pozdravi je sledil globok, Slomšku in njegovi bogati misli posvečen govor predsednika g. dr. Josipa Hohnjeca, katerega glavne misli smo priobčili že v zadnji številki »Slov. gospodarja«.

Izklesanemu predsednikovemu govoru so sledila poročila o društvenem delovanju v preteklem poslovnem letu. Številke so pokazale,

Predsednik Prosvetne zveze dr. Josip Hohnjec, rektor Bogoslovne visoke šole v Mariboru

kako je Prosvetna zveza vsestransko delovala, zato so pa bila tudi poročila vzeta na znanje z

velikim odobravanjem. Uspešno delo je prišlo do izraza v volitvah, pri katerih je bil soglasno izvoljen dosedanji odbor s predsednikom dr. Josipom Hohnjecom na čelu. Njemu stoje ob strani kot odborniki sledeči gospodje: dr. Jeraž, dr. Sušnik, dr. Meško, Stabej, Richter, Malešič, Sekolec, Geratič, Klasinc, Zafošnik, Hrastelj, Tovornik, Munda, Bejek, Kotnik in Mastinšek. Pregledniki so gospodje: dr. Jože Mirt, prof. Živortnik in ravnatelj Janez Gašparič. Razsodišče tvorijo gospodje: dr. Juvan, dr. Leskovar, dr. Schaubach, dr. Aleksič.

Pred zaključkom se je sklenilo, da za narodne potrebe vsi člani včlanjenih društev darujejo letno 1 din in da se dela za treznost našega ljudstva. Sprejet je bil tudi sklep, da naj vsako društvo priredi domovinski dan. — Pri slučajnostih je govoril še vadniški učitelj g. Kotnik, ki je v lepih besedah raztolmačil potrebo in namen zadruga »Slomškov dom«. Kako bi se naj podpora za ta dom, namenjen učiteljskemu naraščanju, res praktično izvedla, je pa navzočim obrazložil g. župnik Gril iz Šoštanja, ki je postavil za zgled lastno faro.

Z željo, da bi nad našimi prosvetnimi organizacijami plaval duh Slomškega, je predsednik g. rektor dr. Josip Hohnjec zaključil lepo uspeli občni zbor.

Novice iz domačih krajev

O. Valerijan Landergott 70 letnik. 28. novembra je obhajal v krogu samostanske družine pri popolnem zdravju ter mladeniški duševni živahnosti in čistosti 70 letnico g. o. Valerijan Landergott, župnik frančiškanske župnije v Mariboru ter konzistorialni svetnik. Jubilar se je rodil 28. novembra 1870 pri Sv. Trojici v Slov. goricah. V frančiškanski red je stopil s 16. letom, in sicer v tirolsko provincijo. Preobleden je bil 25. avgusta 1886, eno leto pozneje je položil zaobljubo. O. Valerijan je že 54 let frančiškan. Mašniško posvečenje je prejel 28. decembra 1893. Pretežni del neumornega delovanja kot dušni pastir je posvetil Mariboru. Dolgo let je vršil službo mestnega kaplana in kateheta. Jubilar je bil desna roka graditelja veličastne bazilike Matere milosti, že rajnega o. Kalista Herica, od katerega je prevzel težavne posle župnika frančiškanske župnije. Kot župnik je posvetil vse svoje moči lepoti in skrb mu izročene hiše božje, katero je že prenovil, in oskrbel župniji na Pobrežju krasno pokopališče, ki je v okras in ponos vsemu mestu. Desetletja že vodi jubilar cerkveno petje svoje župnije in vrši službo organista. Povr. pa je še dnevno z vso požrtvovalnostjo na delu v spovednici, na prižnici, pri ol-

tarju in v pisarni. Blagi o. Valerijan se veseli v vsem mestu in daleč po Slovenskem obče priljubljenosti, spoštovanja ter ljubezni kot vsestransko zgleden, delaven in obenem na nožničen ter skromen dušni pastir. O. Valerijanu želi »Slov. gospodar« k 70 letnici, naj ga ljubi Bog in Marija milosti ohraniti Mariboru in Sloveniji še mnoga leta tako krepkega in čilega kakor je pri 70 letih, katerih mu ne bi nikdo prisodil!

Srebrni jubilej pri obhajilni mizi. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je te dni obhajala srebrno poroko znana in spoštovana zakonska dvojica g. dr. Ludovik Kramberger in njegova žena Elizabeta. Slovesni jubilej se je pričel tiho in skromno s prejemom sv. zakramentov skupno s svojimi šestimi otroki, ki so najlepši božji dar k 25 letnici poroke. Otroke je molitev in duh staršev ohranil dobre in nepokvarjene. Družina dr. Krambergerja je krasen primer vzornega srečnega družinskega življenja in se njen poglavar g. dr. Kramberger veseli z ženo in otroci vred obče priljubljenosti v širnih Slov. goricah. Gospod doktor je kot zdravnik vedno pripravljen hiteti po blatnih cestah bolnikom na pomoč, pa tudi popotniki in reveži ga poznajo kot neizčrpen

V njenih očeh je žarel ponos. Spomin na deda ji je vžil moč in neustrašenost.

»To je dovolj!« je mrzlo dejal Nard. »Tudi vi ne boste ušli smrti!«

Nato se je obrnil k Aspletu in nadaljeval:

»Roger, dekle je moje! Jaz sam bom razpolagal z njim.«

Roger ga je debelo pogledal.

»O tem ni govora, Nard. Pojdi domov s tovariši. Jaz vam bom izplačal štiri tisoč dolarjev in basta! Niti besedice več o stvari!«

Banditi so začeli mrmrati, Nard pa je jezno zavpil:

»Roger Asplet, pusti to čevkanje!«

»Pojdi, potem ti ga ne bo treba poslušati!«

»Brez dekleta ne bomo šli! Če ga ne daš, ti ga bomo iztrgali.«

Pri tem je potegnil izza pasu samokres. Tovariši so mu sledili. Toda niso poznali Aspleta, ki je bil v trenutkih nevarnosti mrzel ko led. Hladnokrvno je pomeril in ko se je dim razkasil, so lopovi zagledali Narda na tleh s prestreljeno glavo.

Dogodek je povzročil tako osuplost, da ni nobenemu banditu prišlo na misel, da bi vrnil Aspletov strel. Še preden so se zavedli, je nameril Asplet samokres proti njim in zavpil:

»Proč s samokresi! Sem k meni jih zmečite! Vsi — takoj! Do tri bom štel, potem pa streljal!«

Vsi lopovi so bili do zob oboroženi, vendar so ubogali. Bili so neodločni Mehikanci, ki so vedno streljali na povelje. Ko so odmetali orožje, je Roger dejal:

»Zaenkrat sedite k ognju. Potem pa boste dobili moje ukaze.«

Eden izmed banditov je vprašal, ali bi smeli pokopati Narda.

»Jutri!« je hladno odvrnil Asplet.

Potem se je obrnil k Mariji, ki je razvoj dogodkov opazovala z grozo.

»Nisem hotel, da bi prišli v roke banditom,« je dejal.

»Zdaj lahko vidite, da vas jaz ne samo hočem, ampak tudi morem zaščititi.«

»Jaz pa hočem, da me izpustite!« je odločno rekla Marija.

Roger se je glasno zasmel in stopil k nji. Prijel jo je za brado, ji dvignil glavo in jo prisilil, da mu je gledala v oči.

»Marija, ti si imela priliko, da bi kot moja žena šla v Rajski dol. Toda ti si to priliko zamudila,« je dejal porogljivo.

Marija je hlastno odgovorila:

letala s padalom ter na ta način obiskuje svoje bolnike. Dosele je ta hrabri zdravnik nad dvesto krat na ta način obiskal svoje bolnike.

Svetovni rekord ruskega letalca Roščina. Pred nedavnim je dosegel ruski letalec Roščin nov svetovni rekord v višinskem poletu. Z aeroplanom »USSR 70« se je dvignil 8.300 metrov visoko. Iz njegovih izjav, ki jih je dal za stopnikom sovjetskega časopisja, je razvidno, da je bil balon posebno prirejen za ta višinski polet. Izdelan je bil iz nenavadno lahkega materiala, da bi mogel doseči kar največjo višino, tako je na priliko gondola, v kateri se je nahajal letalec, tehtala vsega samo 8 kilogramov. Takoj po dvigu je Roščin odvrnil vso obte-